

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.21.122/2017/4. szám

A Szegedi Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Bihari Krisztina) által képviselt felperesnek - a Kolozsvári & Waldmann Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: Dr. Waldmann Gábor) által képviselt alperes ellen törzskönyv kiadása és egyéb iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2017. október 25. napján kelt 11.P.20.944/2017/16. számú ítélete ellen az alperes részéről 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését **helybenhagyja.**

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az alperes jogelődje, a **(alperesi jogelőd neve)** Zrt. (a továbbiakban: alperes) és a felperes 2008. május 9. napján **(kölcönszerződés száma)** számmal jelölt deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek egymással, amely alapján az alperes 2 127 060 Ft kölcsönt folyósított a felperesnek az **(gpjmű frg.rszm.-a)** frsz-ú, FIAT Panda típusú gépjármű megvásárlása céljából.

A kölcsönszerződés részét képezte az alperes **(Üsz.1. jelölése)**. számú üzletszabályzata (a továbbiakban: Üsz.1.), amely egyebek között az alábbi - jelen jogvita és a fellebbezés elbírálása szempontjából releváns - rendelkezéseket tartalmazza.

- IV.7.: „Amennyiben az elsődleges biztosíték opció, és az egyedi kölcsönszerződés futamideje 5 évnél hosszabb, úgy a kölcsönvevő köteles a hitelező felszólítására - az eredeti feltételekkel egyező tartalommal - ismételt vételi jogot engedni, amelynek időtartama legalább a szerződés lejártát követő 3 hónap.”

- IV.9.: „Amennyiben a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni.”

- VI.1.: „A Kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvébe a Hitelező javára - Felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező mint a korlátozás jogosítottja részére küldje meg”.

A peres felek a kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg biztosítéki célú adásvételi szerződést kötöttek, és az alperes javára opciós jogot alapítottak a kölcsönösszegeből vásárolt gépjárműre. Az opciós szerződés 5. pontja szerint a hitelező a vételi jogot a szerződés aláírásától számított 5 éves

időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, ameddig vele szemben a kölcsönszerződésből eredő tartozását a kölcsönbevevő maradéktalanul nem teljesítette. A felek a vételi jog biztosítására az opciós joggal terhelt gépjárműre elidegenítési és terhelési tilalmat is kikötöttek (szerződés 7. pont). Az opciós szerződés 8. pontja a vételi jog gyakorlásának feltételeit rögzíti, amely szerint az alperes a vételi jogát abban az esetben gyakorolhatja, ha a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben megjelölt bármely esedékességi időpontban - az esedékességet követő 15 napon belül - akár részben vagy egészben nem tesz eleget valamely fizetési kötelezettségének, továbbá ha a kölcsönszerződés bármely oknál fogva felmondásra kerül.

Az alperes a szerződéses jogviszony tartama alatt a **(Üsz.1. jelölése)**. számú üzletszabályzata helyébe a **(üsz.2. jelölése)**. számú üzletszabályzatát (a továbbiakban: Üsz.2.) léptette, amelynek V.6 pontja az opciós jogot „zárt opcióként” határozza meg. E szerint a hitelező az opciós jogát az opciós szerződésben kikötött feltételek beálltától kezdődően gyakorolhatja, az opciós szerződésben kikötött időtartam alatt. Az Üsz.2. V.7. pontja az Üsz.1. IV.9. pontjában foglaltakkal azonos rendelkezést tartalmaz.

Az alperes a 2014. június 17. napján kelt levelében a szerződést azonnali hatállyal felmondta, és nyilatkozott opciós jogának gyakorlásáról.

A felperes keresetében a kölcsön felhasználásával vásárolt gépkocsi törzskönyvének a kiadására és arra kérte kötelezni az alperest, hogy a gépjármű-nyilvántartásba bejegyzett opciós jog törlésére vonatkozó hozzájáruló nyilatkozatot adja ki. Kérte továbbá az Üsz.1. IV.7. pontja mint jogszabályba ütköző szerződési feltétel érvénytelenségének a megállapítását. Keresete indokaként előadta, az opciós szerződés 5. pontja és az Üsz.1. IV.7. pontja semmis, jogszabályba ütközik, ill. jogszabály megkerülését célozza, az opciós szerződés 8. pontjában rögzített rendelkezés pedig tisztességtelen.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. A törzskönyv kiadására irányuló keresettel szemben előterjesztett védekezése szerint opciós joga az Üsz.2. V.6. pontja alapján ún. zárt opció, amelynek gyakorlására nyitva álló határidő még nem telt el. Emellett álláspontja szerint a törzskönyv birtokban tartása nem az opciós jog, hanem a kölcsönszerződés atipikus biztosítéka, amelyre figyelemmel mindkét üzletszabályzat rendelkezései alapján csak akkor köteles a törzskönyv kiadására, ha a felperes valamennyi fizetési kötelezettségét teljesítette, a felperesnek azonban jelenleg is áll fenn tartozása vele szemben.

Az elsőfokú bíróság ítéletével - egyebek között - kötelezte az alperest az **(gpjmű frg.rszm.-a)** forgalmi rendszámú FIAT Panda típusú személygépkocsi törzskönyvének kiadására. E rendelkezés indokolása szerint a felek a vételi jog biztosítékaként állapodtak meg abban, hogy a vételi joggal terhelt gépjármű törzskönyve az alperes birtokába kerül. Kiemelte, miután a **(üsz.2. jelölése)**. számú üzletszabályzat V.6. pontja és az opciós szerződés 5. pontja egymástól eltér, az 1959-es Ptk. 205/C. §-a alapján ez utóbbi vált a szerződés részévé. Ebből azt a következtetést vonta le, hogy az opciós jog nem tekinthető zárt opciónak, e jog a szerződéskötéstől számított 5 év elteltével megszűnt anélkül, hogy az alperes azt gyakorolta volna, így az alperesnek nincs jogcíme a törzskönyv birtokban tartására.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezett, kérte az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a törzskönyv kiadására irányuló kereset elutasítását, változatlanul fenntartva az elsőfokú eljárás során kifejtett álláspontját. Vitatta az opciós jog megszűnését, ettől eltérő álláspont elfogadása esetére fenntartotta azt a hivatkozását, miszerint mind a szerződéskötéskor hatályos, mind pedig az

álláspontja szerint az annak helyébe lépő üzletszabályzat általa megjelölt pontjai alapján mindaddig jogosult a törzskönyv birtokban tartására, amíg a felperes a szerződésből eredő kötelezettségét maradéktalanul nem teljesítette. A törzskönyv átadásának a kölcsönszerződéshez kapcsolódó biztosítéki jellege alátámasztására hivatkozott az Üsz.1.II.1.e. és VI.2. pontjaiban írtakra. Részletezte azokat a szempontokat, amelyek alapján a törzskönyv biztosítékba adása mindkét fél számára kedvezőbb az egyéb jogszabályban rögzített biztosítékok alkalmazásánál. Hangsúlyozta, a törzskönyv kiadása körében a Kúria nem hozott jogegységi határozatot, az e tárgyban egyedi ügyben kialakított álláspontja a bíróságokat nem köti.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes az opciós jog biztosítékaként tarthatta a birtokában a törzskönyvet, és miután az opciós joga az annak alapításától számított öt év elteltével megszűnt anélkül, hogy e jogát gyakorolta volna, nincs jogcíme a felperest, mint a gépjármű tulajdonosát megillető törzskönyv birtokban tartására.

Az alperes érvelésével szemben sem az opciós szerződésnek, sem a kölcsönszerződés részét képező alperesi üzletszabályzatnak nincs olyan rendelkezése, amely alátámasztaná az alperesnek azt az álláspontját, miszerint a törzskönyv birtokban tartása a kölcsönszerződés atipikus biztosítéka. Az opciós szerződés 7. pontja szerint a felek a vételi jog - és nem a kölcsönszerződésből eredő kötelezettség - biztosítására kötöttek ki az alperes javára elidegenítési és terhelési tilalmat a vételi jog tárgyát képező gépjárműre. Az Üsz.1. VI.1. pontja ezzel összhangban rendelkezik úgy, hogy „a kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvbe a hitelező javára - a felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező, mint a korlátozás jogosítottja részére küldje meg.” Az idézett szerződési feltétel megszövegezése, annak nyelvtani értelme is azt támasztja alá, hogy a felek a törzskönyv alperes részére történő megküldésével az alperes opciós jogát kívánták biztosítani.

Téves az alperesnek az az elsőfokú eljárás során kifejtett álláspontja, miszerint az - érvelése szerint a szerződés részévé váló - **(üz.2. jelölése)**. megjelölésű üzletszabályzat V.6. pontja értelmében a javára kikötött opciós jog ún. „zárt opció”, e tekintetben az ítéltábla visszautal az elsőfokú bíróság által kifejtett helyes indokokra. Mind az opciós szerződés 8. pontjának, mind a **(üz.2. jelölése)**. megjelölésű üzletszabályzat V.6. pontjának helyes értelmezése szerint az alperes a szerződéskötéstől számított 5 éven belül élhetett vételi jogával, s miután ez az időtartam 2013. május 9. napján letelt, az alperes ezt követően opciós jogát már joghatályosan nem gyakorolhatta, ezáltal a gépjárművön tulajdonjogot nem szerezhette.

Tény, hogy az opciós szerződés nem tartalmaz olyan rendelkezést, miszerint az opciós jog megszűnésével az alperes köteles kiadni a törzskönyvet, ez azonban nem jelenti azt, hogy a törzskönyv birtokban tartásának joga nem minősülhet az opciós jog biztosítékának. Ezzel ellentétes következtetés nem vonható le az Üsz.1. VI.1., VI.2. és VI.3. pontjában foglaltakból sem.

Nem jogosítja fel az alperest a törzskönyv opciós jog megszűnése utáni birtokban tartására az Üsz.1. alperes által hivatkozott IV.9. pontja sem. Ez a kikötés - az opciós szerződés 5. pontjával együttesen

értelmezve azt - csupán annyit jelent, hogy ha a kölcsönbevevő teljesíti a fizetési kötelezettségeit, a hitelező (az alperes) köteles kiadni a törzskönyvet. Nem jelenti azonban egyúttal azt is - az alperes értelmezésétől eltérően - hogy a hitelezőt csak akkor terheli a törzskönyv kiadásának kötelezettsége, ha a kölcsönbevevő maradéktalanul teljesítette fizetési kötelezettségeit. A fizetési kötelezettségek teljesítése - az Üsz.1. IV.9. pontja nyelvtani értelme szerint - csak azon esetek egyikét szabályozza, amikor a hitelező nem tagadhatja meg a törzskönyv kiadását. Nem vonható le azonban az érintett kikötés megfogalmazásából az a következtetés, hogy akkor is jogosult lenne azt magánál tartani, ha az e jogosultság alapjául szolgáló vételi joga megszűnt.

Nem vitatható, hogy a Kúria a törzskönyv kiadása tárgyában nem hozott jogegységi határozatot, ez azonban nem jelenti azt, hogy az egyedi ügyben kialakított álláspontja ne lenne irányadónak tekinthető. Az ítéletábra mindenben osztja a Kúria Pfv.V.21.971/2015/6. számú ítéletében kifejtetteket, nevezetesen, hogy a felek megállapodásának irányadó rendelkezései, azaz az Üsz.1. IV.9. és VI.1. pontja, valamint az opciós szerződés 7. pontja rendelkezéseiből is az a következtetés vonható le, miszerint egymásra épülő kötelezettségként csak az opció, valamint az elidegenítési és terhelési tilalom kikényszeríthetősége érdekében került a törzskönyv a hitelező alperes birtokába.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét - annak helyes indokaira figyelemmel - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes írásbeli fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő, így miután a fellebbezési eljárás során költsége nem merült fel, az ítéletábra - a fellebbezés eredménytelensége ellenére - mellőzte a javára másodfokú perköltség megállapítását.

Az alperes a fellebbezéséhez kapcsolódó fellebbezési eljárási illetéket leróta, azt a jogorvoslati kérelme sikertelenségére tekintettel viselni köteles.

Az ítéletábra a fellebbezést a Pp. 256/A. (1) bekezdés f) pontja alapján bírálta el tárgyaláson kívül.

Szeged, 2018. február 7.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
ábrabíró